

TÜTÜN ÜRÜNLERİNE İLİŞKİN YASAL UYARILAR HAKKINDA SIK SORULAN SORULAR

Yasal uyarılar ve sağlık uyarıları nedir?

Yasal uyarılar, tütün ürünleri tüketiminin yasaklandığı veya bu ürünlerin perakende satışının yapıldığı yerlerde; sağlık uyarıları ise tütün ürünleri tüketimine tahsis edilen alanlarda bulunması 4207 sayılı Kanun uyarınca zorunlu olan, toplumu ve bireyleri tütün ürünlerinin zararlarından korumak ve bu ürünlerin tehlikelerini anlatmak amacını taşıyan yazı, şekil ve grafiklerdir.

Yasal uyarıları ve sağlık uyarılarının şekli ve içeriği ile uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar 4207 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) tarafından hazırlanan ve 17/04/2010 tarihli ve 27555 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olan "Tütün Ürünlerinin Tüketilmemesine ve Satışına İlişkin Yasal Uyarılar Hakkında Yönetmelik"te belirlenmiştir. Bu Yönetmeliğin eki'nde ayrıca beş ayrı dilde yasal ve sağlık uyarıları örneklenmiştir.

Yasal uyarı örneklerini nereden temin edebilirim?

TAPDK'nın www.tapdk.gov.tr adresindeki resmî internet sitesinden, ihtiyaca uygun olan yasal uyarı örneği flash disk veya CD gibi elektronik ortama kaydedilip baskı ve kopya merkezlerinde istenilen sayıda bastırılıp çoğaltılabilir.

Yasal uyarılar piyasadan temin edilirken, Yönetmelikteki esas ve usullere uygun olarak hazırlanmış yasal uyarılar olmasına dikkat edilmelidir. Yönetmelikte belirtilen içerik ve şekil şartlarını taşımayan veya bunlar dışında ilave unsurlar içeren uyarıların hukuken geçerliliği yoktur.

Gerçek veya tüzel kişiler yasal uyarıları bastırabilir mi? İsim, unvan ve logolarını kullanabilirler mi?

Şarta bağlı olarak evet. Gerçek veya tüzel kişiler, baskı yapılan materyalin toplam alanının yüzde onunu aşmayacak oranda ve en alt kısmında olmak şartıyla, hazırlatacakları yasal uyarılarda isim, unvan, logo, amblem gibi tanıtıcı işaretlerine TAPDK'nın izni ile yer verebilirler. İzni veya onayı olmaksızın TAPDK'nın ismi veya logosu kullanılamaz.

Yasal uyarıların "Şikâyet için:" kısmına ne yazılması gerekiyor?

Yasal uyarılarda yer alan "Şikâyet için:" ibaresinin karşısına veya altına; kamu kurum ve kuruluşlarına ait yer, araç, bina ve tesislerde ilgili birim amiri tarafından yetki verilen kamu görevlilerinin, özel hukuk kişilerine ait olan yer ve araçlarda ise işletme ve araç sahibinin ya da bunlar tarafından yetkilendirilmiş kişi veya kişilerin ad, soyad ve telefon numaraları yazılır. Özel hukuk kişilerine ait toplu taşıma araçları ile binalara asılan yasal uyarılarda, cezayı uygulamaya yetkili en yakın polis veya jandarma ile belediye zabıta biriminin adı ve telefonu da yazılır.

Tütün ürünleri tüketiminin yasaklandığı yerlerde yasal uyarıların asılması zorunlu mudur? Nerelere, nasıl asılmalıdır?

Evet. Tütün ürünleri tüketiminin yasaklandığı; kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında, özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültür, sanat, spor, eğlence hizmeti verilen yerler ile benzeri diğer kapalı alanlarda, özel eğitim ve öğretim kurumları dâhil olmak üzere okul öncesi eğitim kurumlarının, ilk ve orta öğrenim kurumlarının, dershanelerin, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında ve açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin icra edildiği yerler ile bunların seyir yerlerinde asılması zorunludur.

Yasal uyarılar;

- Tütün ürünleri tüketiminin yasaklandığı kapalı ve açık alanları ile bu yerlerin katlarına, koridorlarına, personel ve asansör girişleri dâhil olmak üzere tüm girişlerine,
- Gar, otogar, havalimanı, limanlar ile alışveriş veya otelcilik hizmeti verilen işletmeler gibi toplumun yoğun olarak kullandığı yerlerin içindeki yiyecek, içecek ve diğer hizmetlerin sunulduğu alanlar ile bekleme salonları ve lobi gibi yerlerine rahatlıkla görülebilecek ve okunabilecek şekilde ve yeterli sayıda asılmalıdır.

Toplu taşıma araçlarına yasal uyarı asmak zorunlu mudur?

Evet. Taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu, havayolu ve benzeri toplu taşıma araçlarında yasal uyarı asılması zorunludur. Yönetmelikteki örneğe uygun olarak taksi hizmeti verenlerde asgari A6, diğer toplu taşıma araçlarında asgari A5 boyutu kullanılacaktır.

Yabancıların yoğun olarak bulunduğu müze, havaalanı gibi yerler ile otel, motel, tatil merkezi gibi turizm amaçlı tesislerde asılacak yasal uyarı ve sağlık uyarıları nasıl olmalıdır?

Belirtilen yerlerde Türkçe uyarılara ilaveten en çok konuşulan yabancı dillerde Yönetmelikte belirtildiği şekilde yasal ve sağlık uyarıları kullanılabilir.

Alışveriş merkezi, işhanı, pasaj, gar, otogar, havalimanı, liman gibi büyük binaların içinde bulunan işletme ve işyerleri ile büfelerde 50x70 cm boyutundaki yasal uyarıların asılması pratikte mümkün değilse ne yapılmalıdır?

Belirtilen yerlerde ve hallerde, Yönetmelikte öngörülen esas ve usullere uygun olmak kaydıyla ve A4 boyutundan küçük olmamak üzere farklı ebatlarda yasal uyarı kullanılabilir.

Tütün ürünleri satışının yapıldığı yerlerde asılması zorunlu yasal uyarılar nasıl olmalıdır?

Müşterilerin içeri girmek suretiyle tütün ürünlerini alabildiği işyerlerinde bu ürünlerin satış noktaları ve ödeme noktalarına; diğer işyerlerinde ise müşterilerin görebileceği yerlere asılan yasal uyarılar, Yönetmelikte Ek-3'de gösterildiği şekilde ve A4 boyutunda olmalıdır.

Yasal uyarıların asılmaması halinde cezası nedir?

Yasal uyarıları asma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler ile yasal uyarıları Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun olarak asmadığı belirlenenler, 4207 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin on birinci fıkrası uyarınca mahallî mülkî amir tarafından 2017 yılı için 1.833 TL idarî para cezası ile cezalandırılır. Bu ceza miktarı, her yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılabilmektedir.

Yasal uyarıların üzerinde ceza miktarının yazılması zorunlu mudur?

Hayır, değildir. Aksine, Yönetmelik ile düzenlenen şekil ve içerik şartlarını taşımayan veya ilave unsurlar içeren yasal uyarı örneklerinin geçerliliği bulunmamaktadır.

Tütün ürünleri tüketimine tahsis edilen alanlarda asılması zorunlu yasal ve sağlık uyarıları nasıl olmalıdır?

Yaşlı bakım evlerinde, ruh ve sinir hastalarının yatarak tedavi gördüğü sağlık birimlerinde, ceza infaz kurumlarında, şehirlerarası veya uluslararası güzergâhlarda yolcu taşıyan denizyolu araçlarının güvertelerinde, otelcilik hizmeti verilen işletmelerin tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklamasına tahsis edilmiş odalarında ve açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin icra edildiği yerler ile seyir yerlerinde oluşturulabilecek tütün ürünleri tüketimine mahsus alanlarda asılması zorunlu olan sağlık uyarıları, Yönetmelik'in Ek-5'in yer alan ibareler kullanılarak en az A4 boyutunda ve alanın büyüklüğüne uygun dikdörtgen şeklinde olmalıdır. Tütün ürünleri tüketilmesine mahsus oluşturulan alanlarına 18 yaşını doldurmamışların giremeyeceğini ifade eden yasal uyarılar, Yönetmelik'in Ek-7 örneğinde olduğu gibi en az A4 boyutunda olmalıdır.

Yasal uyarılar ve sağlık uyarıları sadece duvarlara asılmak suretiyle mi uygulanacaktır?

Yasal uyarılar ve sağlık uyarıları sürekli ve kalıcı olmak kaydıyla; dijital ekrana yansıtılmak, cama yapıştırılmak, tavandan sarkıtılmak gibi herkesin kolaylıkla görebileceği ve okuyabileceği şekilde uygulanabilir.